



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 3/2011-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. januára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť S. D., t. č. vo výkone trestu, vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 a 2, základných práv podľa čl. 22 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 29/2010 a jeho rozsudkom zo 6. júla 2010 a postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 80/2010 a jeho uznesením z 29. septembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. decembra 2010 doručená sťažnosť S. D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie čl. 12 ods. 1 a 2, základných práv podľa čl. 22 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 50 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 29/2010 a jeho rozsudkom zo 6. júla 2010 (ďalej len „rozsudok okresného súdu zo 6. júla 2010“) a postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 80/2010 a jeho uznesením z 29. septembra 2010 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 29. septembra 2010“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu zo 6. júla 2010 uznaný za vinného z pokračujúceho trestného činu podvodu v spolupáchateľstve podľa § 250 ods. 1 a 2 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon účinného do 31. decembra 2005. Okresný súd zároveň upustil od uloženia súhrnného trestu, pretože bol toho názoru, že trest uložený rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 1 T 3/05 z 18. mája 2005 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 To 22/05 zo 16. novembra 2005 v trvaní 9 rokov nepodmienečne so zaradením do výkonu trestu do III. nápravno-výchovnej skupiny a súčasne uložený ochranný dohľad 2 roky je dostatočný.

Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu zo 6. júla 2010 odvolanie, v ktorom poprel spáchanie skutku, ktorý sa mu kládol za vinu, poukázal na to, že celé konanie bolo založené na výsluchu poškodeného J. H., ktorý nie je dôveryhodnou osobou, a že tento využil priateľstvo s miestnymi príslušníkmi Policajného zboru a zneužil orgány činné v trestnom konaní vo svoj prospech. Uznesením krajského súdu z 29. septembra 2010 bolo odvolanie sťažovateľa zamietnuté, pretože krajský súd sa nestotožnil s tvrdeniami sťažovateľa uvedenými v odvolaní, ale stotožnil sa s presvedčivými dôvodmi napadnutého rozsudku okresného súdu zo 6. júla 2010.

V sťažnosti sťažovateľ poukázal na to, že *„v konaní pred OS v SNV ako aj odvolacím KS v Košiciach bolo zásadným spôsobom zasiahnuté do práv na obhajobu vyplývajúceho z čl. 50 ods. 2 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1, 2, 3 písm. c, d Dohovoru... ako aj § 2 Tr. pr.“*, keď krajský súd *„mechanicky prevzal argumentáciu súdu I. stupňa*

v odsudzujúcom rozsudku a vôbec nereflektoval obsah podaného odvolania“. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd aj krajský súd vzali „do úvahy ako dôkaz iba nezákonnú výpoveď P. K., ktorá bola vykonaná neprocesným spôsobom bez možnosti, aby bol pri jeho výpovedi môj advokát, pričom v tej dobe som bol vo vyšetrovacej väzbe a teda bola nutnosť umožniť advokátovi zúčastniť sa na výsluchu... prvostupňový ako aj odvolávací súd jednoznačne odignoroval... právo na obhajobu, nakoľko prvotná výpoveď P. K. z prípravného konania bola pre súd absolútne nepoužiteľná a neprípustná, nakoľko bola získaná neprocesným spôsobom, pod nátlakom, bez dodržania zásady nutnej obhajoba všetky ďalšie výpovede P. K., ktoré boli získané v súlade so zákonom a v ktorých vypovedal v môj prospech, súd odignoroval s absurdným tvrdením, že u mňa býval.“.

Sťažovateľ navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov a základných práv podľa ústavy a listiny, ako aj práv zaručených dohovorom v uvedených konaniach vedených okresným súdom a krajským súdom, ako aj ich napadnutými rozhodnutiami s tým, aby ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu z 29. septembra 2010 a prikázal krajskému súdu, aby vo veci konal. Taktiež sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prikázal tomu, kto porušil jeho označené práva, nahradiť trovy jeho obhajoby v konaní pred všeobecnými súdmi, ako aj trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

Zároveň sťažovateľ požiadal o ustanovenie advokáta na jeho zastupovanie pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

II.A K namietanému porušeniu práv sťažovateľa rozsudkom okresného súdu zo 6. júla 2010

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu, a preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

V prvostupňovom konaní vedenom okresným súdom mal sťažovateľ možnosť dovolávať sa ochrany svojich práv a slobôd v rámci konania o odvolaní [§ 306 a nasl. zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov platného od 1. januára 2006 (ďalej len „Trestný poriadok“)] na krajskom súde. Vzhľadom na princíp

subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý rozsudok okresného súdu zo 6. júla 2010, pretože jeho postup a rozhodnutie preskúmal krajský súd, ktorý rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti uvedenému rozsudku. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

II.B K namietanému porušeniu práv sťažovateľa uznesením krajského súdu z 29. septembra 2010

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojich označených práv aj uznesením krajského súdu z 29. septembra 2010 (ktorým bolo zamietnuté odvolanie sťažovateľa a ďalších obžalovaných proti rozsudku okresného súdu zo 6. júla 2010), pričom podstata jeho námietok spočíva tiež v tvrdení, že bol odsúdený na základe výpovede svedka, ktorá bola získaná v prípravnom konaní nezákonným spôsobom (bez prítomnosti sťažovateľa a jeho obhajcu).

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ v podstate namieta nezákonné vykonanie dôkazov, ako aj porušenie jeho práva na obhajobu. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na § 368 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého možno podať proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená, dovolanie. Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, a podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Podľa § 370 ods. 2 Trestného poriadku ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, dovolanie sa podáva najneskôr do troch rokov od doručenia rozhodnutia súdu (uznesenie krajského súdu z 29. septembra 2010 doručené sťažovateľovi 29. novembra 2010).

Z už uvedeného princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci

riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte ultima ratio – inštitucionálny mechanizmus, ktorej uplatnenie nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

V danom prípade vo vzťahu k námietkam sťažovateľa týkajúcich sa namietaného porušenia jeho označených práv je účinným a dostupným prostriedkom nápravy nedostatkov rozhodnutia, ktorými sťažovateľ svoju sťažnosť odôvodnil, dovolanie, prostredníctvom ktorého môže (zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ nepodal dovolanie) uplatniť aj svoju argumentáciu uvedenú v sťažnosti ústavnému súdu a o ktorom je v konečnom dôsledku oprávnený rozhodnúť Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd.

Za daných okolností ústavný súd považuje sťažnosť sťažovateľa v tejto časti za predčasne podanú a vo svojich dôsledkoch neprípustnú v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa (napr. o žiadosti o ustanovenie advokáta na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. januára 2011